

dosarul nr. 2rac-89/2020

prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă (M. Țurcan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

08 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carahasani Agro”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Carahasani Agro” împotriva Societății Comerciale „Pînzarbanat” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a prejudiciului în temeiul contractului de arendă,

împotriva deciziei din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea Comercială „Pînzarbanat” Societate cu Răspundere Limitată, a fost casată hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă cu emiterea unei noi hotărâri,

c o n s t a ț ă

La 11 iulie 2017 SRL „Carahasani Agro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale „Pînzarbanat” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a prejudiciului în temeiul contractului de arendă.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la 27 martie 2015 a încheiat cu pârâta un contract de arendă a fermei de bovine pe un termen de 3 ani, ferma cu toate bunurile (animale, clădiri și edificii, utilaje, nutrețuri, etc) fiind transmisă pârâtei conform actului de primire-predare nr. 1/A din 27 martie 2015.

Potrivit obligațiilor contractuale pârâta lunar urma să achite plata de arendă, plata pentru energia electrică și serviciile acordate, precum și plata pentru fiecare partidă de nutrețuri pregătită.

Însă, pârâta, invocând diferite motive, nu și-a onorat obligațiunile asumate, iar începând cu luna decembrie 2016 a refuzat să primească și să semneze facturile pentru plata de arendă și servicii acordate, fapt ce a dus la formarea unei datorii în sumă de 288 867 de lei.

A menționat reclamanta că întru soluționarea amiabilă a litigiului, la 01 octombrie 2016 a încheiat cu pârâta un acord adițional, ce prevedea reeșalonarea achitării datoriei formate, însă și acest acord nu a fost respectat de către pârâta.

A mai indicat că contrar prevederilor actului de transmitere sub răspundere materială din 01.09.2016, pârâta a sustras ilegal din proprietatea sa 150 tone de fân, fără a achita valoarea acestuia, motive pentru care s-a adresat pârâtei cu solicitarea de a rezilia contractul de arendă cu achitarea prealabilă a datoriilor formate, însă somațiile expediate în adresa acesteia la 11 iulie 2016, 10 decembrie 2016 și 20 mai 2017 au rămas fără răspuns.

A solicitat reclamanta SRL „Carahasani-Agro” încasarea din contul pârâtei a datoriei în mărime de 4 921 496,95 lei și compensarea cheltuielilor de plată a taxei de stat în sumă de 50 000 lei, restituirea fermei de bovine cu achitarea preventivă a tuturor bunurilor ce lipsesc, restituirea fânului din lucernă balotat în cantitate de 217,7 tone sau achitarea contravalorii acestuia, conform actului de transmitere sub răspundere materială din 01 septembrie 2016.

La 10 noiembrie 2017 reclamanta a depus o cerere suplimentară, prin care a solicitat încasarea suplimentară de la pârâtă a valorii bunurilor sustrate și folosite ilegal în sumă de 2 629 420 lei, datoria și prejudiciul total fiind estimat la suma de 7 550 916,95 lei.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă acțiunea s-a admis parțial; s-a încasat de la SC „Pînzarbanat” SRL în beneficiul reclamantei datoria și prejudiciul cauzat în temeiul contractului de arendă în mărime de 7 550 916,95 lei și cheltuielile de judecată suportate pentru plata taxei de stat în mărime de 50 000 lei.

La 22 ianuarie 2019 SC „Pînzarbanat” SRL a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de SC „Pînzarbanat” SRL, a fost casată hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Instanța de apel a motivat că nespecificarea de către reclamantă a normelor de drept pe care sunt axate pretențiile înaintate denotă netemeinicia acesteia, deoarece instanța nu este îndreptățită de a determina de sinestătător cadrul legal ce justifică admiterea sau respingerea pretențiilor, astfel încât preluarea acestei sarcini încalcă principiul contradictorialității și al egalității armelor. Instanța de fond a determinat singură în cazul dat care anume norme legale justifică temeinicia acțiunii, situație inadmisibilă în contextul cadrului legal pertinent.

În consecință, dat fiind că în speță intimata/reclamanta a omis să specifice temeiurile de drept pe care este întemeiată acțiunea instanța de judecată nu este îndreptățită să o substituie și, astfel, în acest context, unica concluzie ce poate fi emisă este cea de respingere a acțiunii pe motiv că reclamanta nu a specificat normele legale pe care le consideră pertinente și care ar dovedi temeinicia pretențiilor înaintate.

La 02 martie 2020 SRL „Carahasani Agro” a declarat recurs împotriva deciziei din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că cererea de chemare în judecată depusă la 11.07.2017 și ulterior la 08.11.2017- cererea suplimentară, conțin argumentele și temeiurile de fapt dar și de drept, făcându-se trimitere la articolele contractului semnat de către părți. În accepțiunea recurentului este evident că acestor fapte și relații contractuale le sunt aplicabile normele Codului civil și ale Legii cu privire la arendă în agricultură, care reglementează anumite relații de arendă agricolă. Astfel, contractul are forță obligatorie atât pentru părți, cât și pentru terți, contractul are putere de lege între părțile contractante. Reclamantul a argumentat cererea sa prin articolele contractului și a făcut astfel trimitere la circumstanțele, motivele de drept ale cererii de chemare în judecată.

În opinia recurentului, art. 166, 167 Cod de procedură civilă nu prevăd expres că reclamantul este obligat în cererea de chemare în judecată să indice anumite articole din legislație, rămânând la discreția și de competența instanței de judecată să efectueze interpretarea, aprecierea și încadrarea juridică a temeiurilor de drept și de fapt a acțiunii în hotărârea sa.

Consideră aprecierea Curții de Apel precum că acțiunea urmează a fi respinsă din motivul că reclamantul nu a respectat condițiile de formă ale cererii de chemare în judecată, deoarece nu ar fi indicat temeiurile de drept, este lipsită de substrat factologic și de argumentare juridică, constituie un formalism excesiv și îngreudește accesul la justiție.

Invocă că art. 166 alin. (2) lit. e) Codul de procedură civilă, reclamantul era obligat să indice în cererea de chemare în judecată circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, dar nu obligatoriu și normele de drept în sensul indicării articolelor concrete din legislație.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale. Conform plicului de corespondență, recurentul la data de 06 ianuarie 2020 a recepționat copia deciziei instanței de apel. Prin urmare, recursul depus la data de 02 martie 2020 este în termen.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, recepționat la data de 13 martie 2020. Însă, referința nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carahasani Agro”, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carahasani Agro” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carahasani Agro”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Carahasani Agro” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru